

Utbildningsdepartementet

103 33 Stockholm

Stockholm, 2018-02-12

Remiss

Betänkandet Rätt att forska – Långsiktig reglering av forskningsdatabaser (SOU 2018:36)

U2018/02557/F

KTH har beretts tillfälle att yttra sig över rubricerade remiss. KTH ställer sig överlag positiva till utredningens förslag, men önskar framföra några kommentarer enligt nedan.

7.3

Frågan om bevarande av data behöver lyftas och problematiseras under hela livscykeln. Strategier för att möjliggöra långsiktig tillgång till data (mer än 10 år) i såväl forskningsdatabaser som vid arkivering behöver diskuteras. Däribland bör beaktas hur bevarandeuppgifter ska allokeras i samband med att data skapas samt hur risker och åtgärder för forskningsdatat över tid (t.ex. obsolet media och format) ska hanteras.

3.3.6 och 8.7.2

Det är otydligt vilken definition av forskningshuvudman som ska användas i författningsförslaget. Inledningsvis (1 kap. 5 §) definieras forskningshuvudman enligt definition i Etikprövnings lagen (2003:460), men därefter (2 kap. 1 §) följs en snävare definition av vilken forskningshuvudman som får vara personuppgiftsansvarig. Det medför en viss otydlighet i om vilken av de två definitionerna som avses.

8.8.4

I författningsförslaget (2 kap. 3 §) krävs att forskningshuvudmannen säkerställt finansiering för att upprätthålla en forskningsdatabas. Ett upprätthållande av forskningsdatabas är ett långsiktigt åtagande och därmed bör det finnas möjlighet till långsiktig finansiering i de fall ett lärosäte tar på sig ett sådant åtagande. Det inte är möjligt att finansiera ett sådant långsiktigt åtagande inom ramen för finansieringsmodeller i projektform/forskningsprojektmedel. En ny finansieringsmodell eller ökade basmedel behövs för att göra ett långsiktigt åtagande möjligt. I diskussionen om finansiering (s. 270) saknas kostnaden för forskningsdatahanteringen under hela livscykeln. Finansieringen av forskningsdatahanteringen måste också beaktas inledningsvis.

8.9 och 8.11

KTH saknar ett fördjupat resonemang omkring utlämnade av allmänna handlingar. Utredningen fokuserar på utlämnade av personuppgifter, men en forskningsdatabas innehåller även annan information. För att inte utlämnade av allmänna handlingar ska åsidosättas vore det önskvärt om 5 kap. 1-2 §§ i författningsförslaget förtydligas.

Förhållandet mellan förslaget om att utlämnande av personuppgifter från en databas ska vara pseudonymiserade och den föreslagna forskningssekretessen i OSL bör belysas. Formuleringen om en pseudonymisering indikerar en absolut sekretess vid utlämnande av personuppgifter. Hur den bestämmelsen förhåller sig till skade- och men-bedömningen i 24 kap 1 § OSL kan förtydligas.

Det är oklart vilka straffsanktioner kommer att bli för privata forskningsaktörer när sekretess bryts. Ytterligare övervägande för att stärka skyddet vore önskvärt.

8.12.2

Riksarkivets föreskrift om forskning (RA-FS 1999:1) reglerar gallring och bevarande av handlingar som inkommit eller upprättats i myndighetens forskningsverksamhet. Hur RA-FS 1999:1 ska tillämpas på handlingar som ännu inte uppkommit behöver ytterligare utredas. KTH ställer sig tveksamma till om ett generellt bevarande av uppgifter i forskningsdatabaser är förenligt med intentionerna i RA-FS 1999:1.

13.2.5

Med tanke på att existerande forskningsdatabaser kommer att bli föremål för en etikprövning, vore det önskvärt att tidpunkten för ikraftträdandet senareläggas till 31 december.

Remissvaret har utarbetats av dataskyddsombudet Robin Roy (GVS/IT). Samråd har skett med Johan Berglund (GVS/IT), Patrik Lidehäll (GVS/IT), Rosa Lönneborg (KTHB), Lotta Lindberg (GVS/IT), Annika Sabel (GVS/KPF), Jan Gulliksen (Rektorns kansli) och Annika Stensson (Rektorns kansli).

Sigbritt Karlsson
Rektor